

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ



ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қ., Үкімет үйі

010000, город Нур-Султан, Дом Правительства

№ _____

**Қазақстан Республикасының
Парламенті Мәжілісінің
депутаттары,
«Nur Otan» партиясы
фракциясының мүшелеріне**

**Қазақстан Республикасының
Парламенті Сенатының
депутаты Н.Т. Төреғалиевқа**

**Қазақстан Республикасының
Парламенті Мәжілісінің
депутаттары, «Ақжол»
Қазақстан демократиялық
партиясы фракциясының
мүшесі С.С. Ерубаяевқа**

2021 жылғы 24 қарашадағы № ДС-332 депутаттық сауалға

Құрметті депутаттар!

Жайық өзенінің су деңгейінің төмендеуіне, еліміздің су қорын ұлғайтуға және Батыс өңірлерінде су тапшылығы мәселелеріне қатысты депутаттық сауалды қарап мынаны хабарлаймын.

Жайық өзені бассейніндегі экологиялық ахуалды жақсарту мақсатында Ресей тарапымен бірлескен іс-шаралар барысында 2020 жылғы 4 желтоқсанда «Жайық трансшекаралық өзені бассейнінің экожүйесін сақтау және қалпына келтіру жөніндегі 2021-2024 жылдарға арналған Қазақстан-Ресей ынтымақтастығы бағдарламасына» қол қойылды және өзеннің сулылығын арттыру мәселесін бірлесіп шешу үшін «Ірі өзендер бассейндерінде (Жайық, Ертіс және басқалары) зерттеулер жүргізу бойынша ынтымақтастықты жандандырудың бірыңғай жол картасы» (бұдан әрі – Жол картасы) бекітілді.

Бағдарламаның бірінші бағытының шеңберінде «Жайық трансшекаралық өзенінің бассейніндегі ағынды реттеудің салдарын экологиялық бағалау және

Жайық трансшекаралық өзенін сақтау және қалпына келтіру бойынша ғылыми негізделген ұсыныстар әзірлеу» тақырыбы бойынша ғылыми-зерттеу жұмысына техникалық тапсырма әзірленді.

Бұдан басқа, көктемгі өр суы келер алдында трансшекаралық өзендердің гидрометеорологиялық жағдайларын ескере отырып, Ресей Федерациясымен су бөлу көлемін ұлғайту жұмыстары жүргізілуде, атап айтқанда Жайық өзеніндегі су деңгейін сабалық кезеңде ұстап тұру үшін маусым-тамыз айларында Ирикля су қоймасынан су өтімін $30 \text{ м}^3/\text{с}$ дейін көбейту туралы уағдаластыққа қол жеткізілді.

Жайық өзенінен су тұтынуды пайдалануды азайту үшін сумен жабдықтаудың жерасты көздеріне кезең-кезеңімен көшу туралы шешім қабылданды. Батыс Қазақстан облысында су тапшылығын болдырмау және халықты тұрақты сумен жабдықтауды қамтамасыз ету мақсатында, ағымдағы жылы тәулігіне 1000 м^3 төмен көлеммен 16 ұңғыманың пайдалану қасиеттерін қалпына келтіру бойынша жұмыстар жүргізілді.

2015-2021 жылдар аралығында 224 елді мекеннің жер асты су қоры барланып, 13 кен орнына қайта бағалау жұмыстары жүргізілді.

Бұл ретте, 2022-2024 жылдары аралығында елді мекендерді жер асты суымен қамтамасыз ету үшін 7 кен орнының қорын қайта бағалау жұмыстары жоспарланған.

Сондай-ақ, Атырау облысы Қызылқоға ауданындағы Шығыс Тайсойған жер асты су қорынан су алу үшін қосымша іздестіру-барлау жұмыстарын жүргізу жұмыстары жоспарлануда.

Су қоймалары мәселесі жөнінде Батыс Қазақстан облысында екі су қоймасын салу және бір жаңарту көзделген.

Сонымен, Ресейден Еділ суын беру жөніндегі қызметтерге республикалық бюджеттің шығындарын 30 %-ға дейін төмендету және 12 мыңнан астам тұрғындарды сумен қамтамасыз ету үшін Казталов ауданының Жалпақтал ауылынан жоғары Қараөзен өзенінде көлемі 28 млн. м^3 дейін болатын су қоймасын салу бойынша жобаның техникалық-экономикалық негіздемесі дайындалды, мемлекеттік сараптаманың оң қорытындысы алынды және оны іске асыру 2022-2024 жылдарға жоспарланып отыр.

Сонымен қатар, жобалық сыйымдылығы 10-12 млн. м^3 құрайтын Казталов ауданының Сексенбай ауылы тұсынан су қоймасы құрылысына қазіргі уақытта техникалық-экономикалық негіздеме дайындалуда.

Бұдан басқа, Киров су қоймасын реконструкциялау үшін жобалау-сметалық құжаттама дайындалды, оның құны 2,6 млрд. теңге, жобаны іске асыру 2022-2024 жылдарға жоспарланып отыр.

Жайық өзенінен су тұтыну мөлшерін азайту мақсатында суландыру жүйесін реконструкциялау, қайталама су пайдалану, егін шаруашылығында тамшылатып, жаңбырлатып суару әдістерін қолдану және т.б. механизмдер қарастырылуда.

Жалпы, депутаттық сауалда көтерген ұсыныстар Үкіметтің тұрақты бақылауында және аталған мәселелер бойынша тиісті жұмыстар жалғастырылатын болады.

Р. Скляр

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРІНІҢ
ОРЫНБАСАРЫ**



**ЗАМЕСТИТЕЛЬ
ПРЕМЬЕР-МИНИСТРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

010000, Нұр-Сұлтан қ., Үкімет үйі

010000, город Нур-Султан, Дом Правительства

№ _____

**Депутатам Мажилиса
Парламента Республики
Казахстан, членам фракции
партии «Nur Otan»**

**Депутату Сената Парламента
Республики Казахстан
Торегалиеву Н.Т.**

**Депутату
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан,
члену фракции
Демократической партии
Казахстана «Акжол»
С. С. Ерубаяеву**

На депутатский запрос от 24 ноября 2021 года № ДС-332

Уважаемые депутаты!

Рассмотрев депутатский запрос, касательно снижения уровня воды в реке Жайык, увеличения водного фонда страны и проблем дефицита воды в западных регионах, сообщаю следующее.

В целях улучшения экологической ситуации в бассейне реки Жайык в ходе совместных мероприятий с российской стороной 4 декабря 2020 года была подписана «Программа казахстанско-российского сотрудничества по сохранению и восстановлению экосистемы бассейна трансграничной реки Жайык (Урал) на 2021-2024 годы» и утверждена «Единая дорожная карта активизации сотрудничества по проведению исследований в бассейнах крупных рек (Жайык, Иртыш и другие)» (далее – Дорожная карта) для совместного решения вопроса повышения водности реки.

В рамках первого направления программы разработано техническое задание на научно-исследовательскую работу по теме: «Экологическая оценка последствий регулирования стока в бассейне трансграничной реки Жайык и разработка научно обоснованных предложений по сохранению и восстановлению трансграничной реки Жайык».

Кроме того, с учетом гидрометеорологических условий трансграничных рек до наступления весеннего половодья с Российской Федерацией ведутся работы по увеличению водоразделов, в частности, достигнута договоренность об увеличении в июне-августе водопроницаемости от Ириклинского водохранилища до 30 м³/с для поддержания уровня воды в реке Жайык в межсезонный период.

Для сокращения водопотребления из реки Жайык принято решение о поэтапном переходе на подземные источники водоснабжения. В целях предотвращения дефицита воды в Западно-Казахстанской области и обеспечения стабильного водоснабжения населения в текущем году проведены работы по восстановлению эксплуатационных свойств 16 скважин с объемом менее 1000 м³/сутки.

В период с 2015 по 2021 годы разведаны запасы подземных вод в 224 населенных пунктах, проведена переоценка 13 месторождений.

При этом с 2022 по 2024 годы запланированы работы по переоценке запасов 7 месторождений для обеспечения населенных пунктов подземными водами.

Также планируется проведение дополнительных поисково-разведочных работ для забора воды из запасов подземных вод Восточного Тайсойгана в Кызылкогинском районе Атырауской области.

По вопросу водохранилищ в Западно-Казахстанской области предусмотрено строительство двух и модернизация одного водохранилища.

Так, для снижения расходов республиканского бюджета на услуги по подаче волжской воды из Российской Федерации до 30 % и обеспечения водой более 12 тыс. жителей на реке Караозен выше села Жалпактал Казталовского района подготовлено технико-экономическое обоснование проекта по строительству водохранилища объемом 28 млн. м³, получено положительное заключение государственной экспертизы и его реализация планируется на 2022-2024 годы.

Также, в настоящее время готовится технико-экономическое обоснование на строительство водохранилища в районе села Сексенбай Казталовского района, проектная емкость которого составляет 10-12 млн м³.

Кроме того, подготовлена проектно-сметная документация на реконструкцию Кировского водохранилища, стоимость которой составляет 2,6 млрд. тенге, реализация проекта планируется на 2022-2024 годы.

Вместе с тем, в целях снижения потребления воды из реки Урал предусматриваются механизмы реконструкции оросительных систем,

вторичного водопользования, применения в земледелии методов капельного, дождевального орошения и др.

В целом, предложения, поднятые в депутатском запросе, находятся на постоянном контроле Правительства и соответствующая работа по указанным вопросам будет продолжена.

Р. Скляр